

INFORMACE Z ČESKÝCH ČASOPISŮ č. 11/2018

Výběrová rešerše z Pedagogické bibliografické databáze. Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Avoidance Strategies as a Result of Linguistic Overload in Biology Class / Bernhard Müllner, Martin Scheuch -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Orbis scholae -- ISSN 1802-4637 -- Roč. 11, č. 3 (2017), s. 29-46.

Studie o žácích, pro něž je němčina druhým jazykem, ukázaly, že tito žáci používají různé vyhýbavé strategie, pokud jsou ve škole vystaveni jazykovému přetížení. Tyto strategie velmi často vyústí ve vyhýbavé chování. V článku je popsána případová studie o 14-ti leté žákyni Lele z víceletého gymnázia ve Vídni, která se odmítá v hodinách biologie věnovat samostatné práci i práci s učebnicí. Výsledky studie odhalily, že vyhýbavé chování žákyně Lely není příznakem lenosti nebo nedostatečného zájmu, ale je způsobeno jazykovou složitostí školních učebnic a nedostatkem podpory při učení se jazyku, ve kterém probíhá vyučování.

cizinec ; přistěhovalec ; etnická menšina ; cizí jazyk ; cizí země ; němčina ; žák ; případová studie ; víceleté gymnázium ; biologie ; samostatná práce ; práce ve třídě ; práce s textem ; učebnice ; porozumění ; přetěžování ; Rakousko ; Vídeň

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470658>

2.

Contested Legacies of the Late Middle Ages = Výzvy pozdně středověkého dědictví : Reason, Mystery and Participation in Jan Amos Comenius and Richard Baxter : rozum, mystérium a participace u Jana Amose Komenského a Richarda Baxtera / Simon J. G. Burton -- eng

In: Acta Comeniana : archiv pro bádání o životě a díle Jana Amose Komenského = internationale Revue für Studien über J.A. Comenius und Ideengeschichte der Frühen Neuzeit = international review of Comenius studies and early modern intellectual history -- ISSN 0231-5955 -- Roč. 30 (54), č. 54 (2016), s. 119-149.

Novodobé bádání umisťuje Komenského myšlení do prostoru (středo)evropské tradice encyklopedismu, představované jeho herbornskými učiteli Johannesem Piscatorem a Johannem Heinrichem Alstedem. Komenský zároveň navazoval na tradici realismu a platonismu 15. století, představovaného Raimundem ze Sabundy a Mikulášem Kusánským, jehož vliv na Komenského trinitární metodu potvrzují práce Jana Patočky, Pavla Flosse, Detlefa Thiela nebo Simona Kuchlbauera. Příspěvek se zabývá také myšlením dalšího významného představitele trinitární metody, anglického puritána Richarda Baxtera, který byl podobně jako Komenský přitahován trinitární metafyzikou Tommasa Campanelly i širšími tradicemi ramistického encyklopedismu a platonismu. Příspěvek porovnává Komenského a Baxterovu odlišnou recepci pozdně středověkého a renesančního myšlení a upozorňuje na rozdílné přístupy k rozumu, mystériu a participační metafyzice, zejména na odlišné hodnocení novoplatónské metafyziky světla.

filozofie ; dějiny filozofie ; tradice ; komeniologie ; komparace ; Komenský, Jan Amos, ; Baxter, Richard, ; Komenský, Jan Amos, ; metafyzika ; novoplatonismus ; encyklopedismus

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470794>

3.

Doučování / Martin Kovalčík -- cze

In: Zvoní! : časopis o inkluzivním vzdělávání -- Roč. 6, č. [13] květen (2018), s. 9-11.

Smysl služby doučování, kterou nabízí společnost Člověk v tísní: zastavení propadu školního prospěchu a zvýšení zájmu o školu u žáků ze sociálně problémového a nepodnětného prostředí. Představení forem doučování: individuální a skupinové (v doučovacích kroužcích). Kontakty v jednotlivých krajích, na které je možno se obrátit v případě potřeby zajištění doučování. Pozitivní příklad chlapce, kterému doučování pomohlo. Výpovědi učitelů, které potvrzují, že doučování přináší konkrétní výsledky. Na s. 8 je krátký rozhovor na dané téma s metodičkou doučování Petrou Mackovou.

doučování ; sociálně znevýhodněný ; zaostávající žák ; organizace výuky ; individuální výuka ; skupinové vyučování ; Člověk v tísní (společnost)

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470482>

4.

Child's home preparation for school - views of parents = Domácí příprava dítěte na vyučování - pohledy rodičů : sledovaná nebo opomíjená problematika ve vzdělávání? : followed, or unheeded issue in education? / Barbora Petřů Puhrová -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: E-pedagogium : nezávislý odborný časopis pro interdisciplinární výzkum v pedagogice, s ohledem na pedagogiku, speciální pedagogiku a didaktiky oborů - - ISSN 1213-7758 -- Roč. [18], č. 2 (2018), s. 74-85.

Příspěvek se věnuje problematice domácí přípravy jako významného článku v procesu vzdělávání dítěte, která není v českém prostředí dostatečně prozkoumaná. Zaměřuje se na proměnu přístupů rodičů k domácí přípravě jejich dětí a výzkumný popis strategií zvolených rodiči k dosažení cílů domácí přípravy. Problematiku řeší v kontextu rozdílnosti dosaženého vzdělání rodičů a sociokulturního prostředí rodiny a zabývá se vlivem domácí přípravy na školní úspěšnost dítěte. Problematika byla zkoumána v kvalitativním výzkumném šetření vedeném formou rozhovorů s vybranými rodiči žáků prvního stupně základní školy. Z výsledků vyplývá, že přístupy k zapojení rodiče do domácí přípravy jsou ovlivňovány rozdílnými osobními a profesními podmínkami a preferencemi.

domácí příprava ; domácí úkol ; rodiče ; rodičovská účast ; působení ; prospěch ; první stupeň ; základní škola ; interview ; výsledek výzkumu

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470599>

5.

Jak využít zájmu žáků o informační technologie? : na Královéhradecku budou mít šedesát nových digitálních tříd / Martina Berdychová ; [Autor interview] Radmil Švancar -- cze

In: Učitel'ské noviny : týdeník pro učitele a přátele školy -- ISSN 0139-5718 -- Roč. 121, č. 30 (2018), s. 9-11.

Rozhovor s Martinou Berdychovou, náměstkyní hejtmana Královéhradeckého kraje. Společně s Ivanem Pilným, zmocněncem MŠMT pro digitální vzdělávání, založili pilotní projekt. Díky němu má být instalováno 60 digitálních učeben. Martina Berdychová informuje o daném projektu, o jeho cíli, jaké jsou podmínky účasti škol v projektu, o krajském akčním plánu.

informační technologie ; digitalizace ; výpočetní technika ; didaktické využití počítače ; forma výuky ; učebna ; inovace ve vzdělávání ; ministerstvo školství ; regionální školství ; projekt ; Královéhradecký kraj (Česko)

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470537>

6.

Když se potká filozofie s dramatickou výchovou... = When Philosophy Meets Drama / Ondřej Kohout, Jan Mrázek -- cze

In: Tvořivá dramatika -- ISSN 1211-8001 -- Roč. 29, č. 2 (2018), s. 26-39.

Autoři článku představují své zkušenosti z realizace vlastních workshopů Sókratés a obec a Pravda-autenticita-Charta 77, kde využili dramatickou výchovu jako cestu ke zprostředkování témat z kurikula předmětu filozofie. V článku je podrobně popsán postup práce v rámci obou uvedených workshopů (improvizované reakce na obvinění vznesená proti Sókratovi, reflexe postojů signatářů Charty 77 a jejich kritiků). Při analýze filozofického textu lektori vycházejí z vlastních či sdílených životních zkušeností a představ, které jim umožňují efektivně vyložit látku.

filozofie ; divadlo ; metodika ; umělecká výchova ; tvůrčí dílna ; dramatická výchova ; kritičnost ; dějiny starověku ; dějiny dvacátého století ; výklad ; vyučovací předmět ; kurikulum ; analýza ; zkušenost ; život ; představa ; efektivnost vzdělávání ; mezioborový přístup ; Sókratés, ; Sókratés, ; Charta 77 ; 1977

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470546>

7.

Královný na křířových výpravách : Eleonora Akvitánská a Markéta Provensálská a jejich obraz v soudobých kronikách / Dita Rusová -- cze

In: Historický obzor : časopis pro výuku dějepisu a popularizaci historie -- ISSN 1210-6097 -- Roč. 29, č. 9-10 (září-říjen) (2018), s. 202-212.

Postavení žen v raném a vrcholném středověku. Účast žen v křířových výpravách. Příběh dvou francouzských královen jako účastnic křířových výprav: Eleonory Akvitánské, manželky Ludvíka VII., a Markéty Provensálské, manželky Ludvíka IX. Odlišný obraz obou královen v dobových kronikách, odsuzující v případě Eleonory, pochvalný v případě Markéty, byl dán jejich přístupem k manželství a mírou podpory manřela a krále během křířové výpravy. K Eleonoře se díky jejímu kontroverznímu jednání (údajná nevěra a úsilí o rozluku manželství) vyjadřovali kronikáři ještě dlouho po její smrti, zatímco Markétino podpůrné jednání (vykoupila např. manřela ze zajetí) nevyvolávalo potřebu se o ní obřírně vyjadřovat.

dějiny středověku ; válka ; křesťanství ; islám ; žena ; sociální postavení ; Eleonora Akvitánská, ; Markéta Provensálská, ; Eleonora Akvitánská, ; Francie ; křířové výpravy

<http://katalog.npmk.cz/documents/470645>

8.

Nové stálé expozice a historická mise Národního muzea / Michal Stehlík -- cze

In: Dějiny a současnost : kulturně historická revue -- ISSN 0418-5129 -- Roč. 40, č. 8 (2018), s. 23-26.

Národní muzeum po rozsáhlé rekonstrukci (končí v r. 2018) stojí před výjimečnou výzvou: vybudovat kompletně nové (nejen historické) expozice. Úvodem je třeba zmínit fakt, že Národní muzeum je zemským českým muzeem, takže neobsahuje sbírky mapující hmotné doklady Moravy a Slezska. Dalším faktem je, že dvě diktatury (1939 - 1945, 1948 - 1989) znemožnily svobodný kurátorský přístup a sbírkotvorná činnost byla limitována ideologickými a mocenskými mantinely. Autoři nových expozic zvolili pro sbírky Národního muzea témata: Dějiny, Dvacáté století, Lidé a Pokladnice. Článek se podrobněji zabývá těmito novými muzejními přístupy k českým dějinám.

muzeum ; dějiny ; Národní muzeum (Praha, Česko) ; muzejní sbírky ; muzejní expozice ; národní dějiny

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470510>

9.

Přání od listonoše : poštovní knížky jako příznak moderní komunikace firmy se zákazníkem / Tomáš Kavka -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Dějiny a současnost : kulturně historická revue -- ISSN 0418-5129 -- Roč. 40, č. 8 (2018), s. 32-34.

Poštovní knížky jako literární formát se v českých zemích začaly objevovat koncem 18. století zároveň s rozšiřováním poštovních služeb. Navazovaly na kramářské tisky a svým čtenářům přinášely informace o nových poštovních službách. Za první z nich je považována knížka vídeňského měšťana a listonoše Johana Jordána z r. 1701. České poštovní knížky přinášeli listonoši jako dárky do nového roku. Obsahovaly i přehled poštovních tras, anekdoty a ukázky zajímavých adres. Zlatý věk poštovních knížek nastal v 60. letech 19. století, kdy obsahovaly pravidelně tematický obrázek i státní symboly. Po osamostatnění Československa r. 1918 poštovní knížky mizí, jejich vydávání končí v r. 1948, s nástupem komunistů k moci.

služby ; kniha ; humor ; země Koruny české ; pošta ; poštovníctví ; poštovní služby ; zábava ; století 18-20

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470536>

10.

Překladové aktivity ve výuce odborného německého jazyka = Methods for implementing translation into courses of technical foreign languages / Iva Michňová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 7

In: Cizí jazyky : časopis pro teorii a praxi vyučování cizím jazykům -- ISSN 1210-0811 -- Roč. 61, č. 5 (2017/2018), s. 23-31.

Článek předkládá argumenty pro zařazení překladu do vysokoškolské výuky odborného cizího jazyka pro nefilologické obory. Zaměřuje se na překladová

cvičení věnovaná gramatickým či lexikálním jevům a přináší jejich ukázky. Dále se věnuje problému aliterace, zkratkám, rodově vyváženému vyjadřování a přechylování a překladu reálií. V závěru shrnuje zásady pro výuku překladu.

němčina ; odborný jazyk ; cizí jazyk ; výuka ; vysoká škola ; překlad ; cvičení ; ukázka ; vyučovací metoda

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470617>

11.

Strach z inkluze jako součást karnevalu / Jiří Stárek -- cze

In: Řízení školy : odborný měsíčník pro ředitele škol -- ISSN 1214-8679 -- Roč. 15, č. 9 (2018), s. 26-28.

Autor článku, ředitel ZUŠ, se zamýšlí nad zaváděním principů společného vzdělávání do základních uměleckých škol. Přirovnává současnou dobu ke karnevalu, kdy je možné vypouštět jakékoliv polopravdy, nesmysly i lži a lidem to nevadí. Uvádí, že inkluze je téma ke společenské diskusi. Odborná diskuse však nemůže být emočně zabarvená a populisticky zjednodušená, kdy se diskutující začnou sdužovat do spolků pro a proti. Rozdíl je také v inkluzi na základních školách s přeplněnými třídami a na ZUŠ, kde se učitelé mohou dětem věnovat individuálně a kde je jinakost v přemýšlení, chování a tvorbě oceňovanou předností. Právě na ZUŠ mají děti neobyčejnou příležitost zažít úspěch.

základní umělecká škola ; ředitel školy ; umělecká činnost ; umělecká výchova ; hudební škola ; nástrojová hra ; inkluzivní vzdělávání ; názor ; výchovně vzdělávací principy ; veřejné mínění ; pozitivní diskriminace ; diskuse ; úspěch ; jinakost

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470597>

12.

Studenti vypadávají až moc často / Martin Rychlík -- cze

In: Lidové noviny : založeny 1893 - obnoveny 1988 -- ISSN 0862-5921 -- Roč. 31, č. 209 (8.-9.IX.) (2018), s. 3.

Příspěvek komentuje studijní neúspěšnost vysokoškoláků a uvádí údaje o neúspěšně ukončených bakalářských studiích (oborech) podle délky studia v letech 2001 až 2016 a vysoké školy (započatá studia v roce 2013). Podrobnosti lze získat na webu <https://dropout.pef.czu.cz/Info.aspx> v aplikaci, která přináší data o míře nedostudování studijních oborů na vysokých školách. Web spustil tým odborníků České zemědělské univerzity ve spolupráci s ministerstvem školství.

student ; úspěch ; neúspěch ; vysoká škola ; studijní obor ; délka studia ; World Wide Web ; webová stránka ; spolupráce ; nedokončení studia ; Česká zemědělská univerzita v Praze ; Česko. ; započatá studia ; aplikace ; tým ; odborník ; 2001-2016 ; 2013

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470669>

13.

The Relation among IQ, Study Achievements and Motivation to Study Teaching Programmes in the Educational Fields of Study = Vztah mezi IQ, studijními výsledky a motivací ke studiu učitelských programů ve vzdělávacích studijních oblastech / Radka Skorunková, Klára Svobodová -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: E-pedagogium : nezávislý odborný časopis pro interdisciplinární výzkum v pedagogice, s ohledem na pedagogiku, speciální pedagogiku a didaktiky oborů - - ISSN 1213-7758 -- Roč. [18], č. 2 (2018), s. 7-20.

Teoretická východiska, metodologie a výsledky studie zkoumající vztah mezi inteligenčním kvocientem, mírou úspěšnosti a motivací ke studiu u studentů pedagogiky na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové. Vztah mezi IQ a studijními výsledky je ve studii vztahován ke studijním požadavkům kladeným na studenty, kteří těmto požadavkům nedostáli v prvních dvou ročnících studia. Studie rovněž popisuje motivaci ke studiu pedagogických oborů a její vztah k naměřeným hodnotám IQ. Výsledky výzkumu ukázaly, že studijní předpoklady založené na studijních schopnostech nejsou rozhodujícím kritériem pro získání zájemců, kteří mají skutečnou motivaci věnovat se po zakončení studia pedagogickému povolání.

inteligentní kvocient ; prospěch ; neúspěch ; motivace ; student učitelství ; vzdělávání učitelů ; vysokoškolské studium ; pedagogická fakulta ; pedagogické

povolání ; výběrové kritérium ; dovednost studovat ; výzkum ; výsledek výzkumu

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470593>

14.

Vychovávejme v tělesné výchově! : program rozvíjející kritické myšlení /
Radka Peřinová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 1

In: Tělesná výchova a sport mládeže : odborný časopis pro učitele, trenéry a cvičitele -- ISSN 1210-7689 -- Roč. 84, č. 4 (2018), s. 14-18.

Úloha tělesné výchovy není jen výchova k pohybu, ale může podporovat i osobnostní a sociální rozvoj žáka. Autorka představuje program, který využívá formu konstruktivistického přístupu ve vzdělávání a podporuje kritické myšlení. Učitelé ho mohou využít na lyžařském kurzu, při sportovním soustředění nebo v rámci výuky tělesné výchovy, kdy není k dispozici tělocvična. Ukázkový program s názvem Fair play je určen pro 10-12leté žáky. Forma programu je vytvořena podle třífázového modelu E - U - R (evokace, uvědomění si významu informací a reflexe). Organizace jednotlivých fází je podrobně popsána v textu.

tělesná výchova ; pohybová výchova ; obsah výchovy ; obsah výuky ; sportovní akce ; kurs ; výcvikový kurs ; program ; interakce ; zpětná vazba ; myšlení ; konstruktivistická pedagogika ; rámcový vzdělávací program ; sociální dovednost ; výchovné působení ; věk 10-12 ; fair play ; kritické myšlení ; osobnostní výchova

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/470419>

15.

Waldorf 100 - slavnost waldorfské pedagogiky : rozhovor s Henningem Kullak-Ublickem / Henning Kullak-Ublick ; [Autor interview] Jasper Röh ; [Překladatel] Petr Šimek

In: Člověk a výchova : časopis pro pedagogiku Rudolfa Steinera -- ISSN 2464-5680 -- Roč. [21], č. 2 (2018), s. 21-23.

Rozhovor s Henningem Kullak-Ublickem, koordinátorem celosvětových oslav Waldorf 100. První Waldorfská škola byla založena v září 1919 ve Stuttgartu. V současné době existuje více než 1100 waldorfských škol a více než 200 waldorfských mateřských škol v 80 zemích světa. V rámci stoletého výročí probíhá řada projektů.

waldorfská pedagogika ; alternativní škola ; výročí ; oslava ; slavnost ; založení

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/469924>